

W I A D O M O S C I W A R S Z A W S K I E

W SOBOTE D N I A 28. L U T E G O R O K U 1767.

Z Warszawy d. 28. Lutego.

Nayaśniefzy Król Jmć P. N. M. dnia wczorayszego znaydo- wać się raczył wraz z Państwem tu przytomnym u Jchmć XX. Pi- arów na Tragedyi, która przez Jchmciów Konwiktorów na Sali publiczney z zupełnym Spekta- tera ukontentowaniem repre- zet towana była.

Jmć X. Ostrowski Biskup Ku- iawski przybywszy tu temi dnia- mi z Dyecęzyi swojej, miał ho- nor prezentowania się Królowi Jmci P. N. M.

Assessorya Koronna z pilno- ścią dotąd przez Jmci X. Mło- dzieiowskiego Biskupa Przemy- skiego, Podkanclerzego Koron- nego sądzona dnia dzisieyzego limitowana będzie do przyszley w Maiu Kadencyi.

Dnia 26 Lutego odprawila się uroczystość Solenna Reparacyi

Czci Przenayświętszego Sakra- mentu w Kościele W W. P P. Sa- kramentek, na którey celebrował Pontyfikalnie Sumnę i Nie- szpory Jmć X. Biskup Kiowski, Kazanie zaś mieli Jchmć XX. Do-

mnikanie Jmć X. Przeor na Sum-
mie, a Jmć X. Lektor na Niesz-
porze wybornym stylem: przy
licznym Zgromadzeniu Godne-
go Państwa, podobnież Nabożeń-
stwo w tymże Kościele odpra-
wiać się będzie w ostatnie trzy
dni Zapust, 40sto godzinne.

Z Torunia d. 18. Lutego.

Wdzień S. Konstancyi Patron-
ki Jeymć Pani Skarbkowey Ka-
sztelanowey Juowłocławskiej,
Jmć P. Kasztelan Małżonek iey
dawał Obiad wspaniały dla Pań-
stwa tu przytomnego. Jnkry-
pcy na cukrach wyrażały szcze-
śliwość Ojczyzny pod łodkim
panowaniem STANISŁAWA
AUGUSTA. Wieczorem zaś Jmć
P. Dąbski General Adjutant J.
K. Mei dawał Bal wielki z wol-
nym wejściem Małkom z całe-
go Miasta Torunia, który trwał
aż do godziny piątej z rana.

Z Poznania d. 19. Lutego.

Dnia onegdajszego odprawiła
się w tutejszym Kościele Kate-
dralnym Solemną Wotywa, przez
Jmci X. Skrzebowskiego Archi-
dyakona Płczewskiego Audy-
tora Generalnego, śpiewana, w
przytomności Jchmciów Prała-
tów i Kanoników, licznego Du-
chowiestwa Świeckiego i Za-
konnego, tudzież znacznie zgro-

madzonego Państwa i ludu; po-
której skończoney intonowane
było *Te DEUM Laudamus*, przy-
rzęśistym armat odgłosie; a to na
podziękowanie Włzechmocne-
mu Bogu za szczęśliwie doszły i
ogłoszony w Rzymie Dekret Ka-
nonizacyi Błogosławionego JA-
NA KANTEGO, Pisma S. w A-
kademii Krakowskiej Doktora
i Profссора, Korony Polskiej i
W. X. Litt. Osobliwego Patrona.
Podobnież dziękczynienie Bogu
odprawione jest na dniu dzisiey-
szym w Kościele Kolegiaty Po-
znańskiej S. Magdaleny, w przy-
tomności Jchmciów XX. Kano-
ników tutejszych, Szlachetne-
go Magistratu i Stanów Miasta,
ku wipomnionemu Świętemu
Patronowi Nabożnych.

Z Neapolu d. 20. Stycznia.

Król Jmć regencyą tuteyszą
odmienił na Ministerium i wszyst-
kich Panów; którzy onę składa-
li uczynił Panami radnemi. Dais
z wielką okazałością iechał z
swego Pałacu do Kościoła Ka-
tedralnego; pośpółstwu wesele-
mi okrzykami ulice napelniaią-
cemu rzucano pieniądze. Xią-
żę *de St. Nicandro* kończąc opie-
kuństwo oddał Królowi puł mil-
liena, które przez rostopną
Ekonomią zebrał.

Z Porto Ferrajo d. 26. Stycznia. 16574 ludzi woyska lądowego, Z rozkazu W. Xiążęcia mają pomnożyć Selnice nad tutejszemi brzegami morskimi. Xiążę *di Piombino* kazał wyciąć wszystkie drzewa na wyspie *Pianosa*. Wymano tam znaczną liczbę robotników z żywnością i innemi wszystkiemi potrzebami jako na wyspę od ludzi niemieszkany. Konsul Genueski zkontraktował 200 ładunków okrętowych tych drzew dla swojej Rzeczypospolitey.

Z Trewiru d. 25. Stycznia. Ze przeszłego tygodnia Pocztą z tąd nieftanęła czasu swego w miejscach naznaczonych ta iest przyezyna. Pocztarz iadąc z *Hetzerath* do *Wittlich* spotkał dwóch wilków; koń zląkłszy się wygłodniałych bestyi tak się rzucił, iż poprzę zerwał i iedzca zrzucił razem z siodłem; i w zawołał się puścić nazad do *Hetzerath*, wilcy go długo lecz daremnie iest ztąd Kuryer do Carogrodu pędząc wrócili się do pocztarza, z nowemi artykułami Traktatów który zapewneby się był stał po karmem przerzeczonych zwierząt; gdyby niespodziany powrót konia nie był mu ku pomocy.

Z Londynu d. 3. Lutego. Juba niższa Parlamentu uchwała posilki na terazniejszy rok,

ma być w W. Brytannii trzymane: na które naznaczone 593986 Funtów Szterlingów, 15 szeląg: 7 halerzdów, dla Officerów zaś 12203 Funtów Szterlingów. Na utrzymanie woyska w osadach 405607 Funt: Szter: 14 szel. Także 7201 Funt: Sztr: na sześć regimentów w Irlandyi, *Man* w *Gibraltar* i na *Minorce* zostających. 1536 Funt: Szter: dla wdów lądowych i wodnych Officerów. 135299 na pensye dla Officerów, którzy za służbę podziękowali &c. Króre wszystkie summy czynią 13.84.362 Funt. Szter. Parlament kazał sobie podać wszystkie rejestra połowu przy *Terre-neuve*. Kawaler *Dowglas* mocno popiera, aby Holendrowie, za każdy statek płacili cło, którzy wysyłają na łowienie ryb pod brzegi W. Brytannii. Przeszłego tygodnia wysłany ztąd Kuryer do Carogrodu pędząc wrócili się do pocztarza, z nowemi artykułami Traktatów który zapewneby się był stał po handlowych; które zawierają handel zaczawszy od Marokańskiego Państwa aż do czarnego morza, do Grecyi, do Egiptu. Już mamy gotowe Towarzystwo, które pod imieniem Tureckiego ma pomieniony handel na morzu między ziemnym prowadzić

Wiadomości z Ameryki o woj-
nie między Kreekami i Cha-
ktawfami te są: Ostatni ci złą-
czyli się z Chikefawfami, spalili
Kreekom trzy Miasta, spładro-
wali kray i Obywatelów jego
pozamordowali. Chociaż te na-
rody poddały się pod obronę An-
glików, nie są jednak ich pod-
danemi, gdyż nie mogłyby woj-
ny bez Anglii prowadzić. In-
dyanie w *Musquito* wielkie po-
darunki odebrali z Londynu za-
to, iż statecznie przyjaźni An-
gielskiej się trzymają. Mówią
tu o ustanowieniu nowego To-
warzystwa Kupieckiego jeszcze
pod imieniem Afrykańskiego,
które będzie handel prowadziło
od Kapu białego do Kapu monte.
Między Paryżem i Londynem
nad zwyczaj liczniysii Kurye-
rowie teraz biegaia. z iakiey
przyczyny ieszcze doskonale nie
wiemy. Niektórzy twierdzą,
iż do tego powodem iest Wysep
Korfyka, inni mówią, że Gene-
wa oba narody interessuje. Tym
czasem możemy oznaymić, że
Genewa iest w samym Londy-
nie teraz, ponieważ obie strony
tu się znajduia i wiada z sobą
spór. Z Tulon i z Brest mamy
wiadomość, że tam wielkie wo-

jenne okręty do wyprawy go-
tuia.

Z Strasburka d. 28. Stycznia.
Hrabia de Laraguais, który był
uciekł z Zamku Bezançonskiego
stał tu i za więźnia się Kró-
lewskiego znowu oddał. Ode-
brał pozwolenie powrócić do Pa-
ryża, gdzie miał stać 24 te-
go miesiąca.

Z Kolna d. 6. Lutego. Dnia
27 przelżego miesiąca, z wielką
okazałością pochowano ciało
Hrabi de Hohenzollern niedawno
zmarłego. Wlzystkie Kollegia
tuteyszego Miasta asystowały
pogrzebowi. Onegdaj lód na
Renie się połamał, spodziewamy
się wkrótce mieć rzekę wolną
do żeglugi.

Od rzeki Elby d. 10. Lutego.
Sławny Nauczyciel Matema-
tyki i Fizyki Experymentalney
w Akademii Heildelberskiej i
Astronom Elektora Woiewody
X. Meyer Soc. JE. U, przyięty
i jest za Towarzysza Akademii
Królewskiej Londyńskiej w mie-
siacu Grudniu 1766. Z Rosyi
mamy wiadomość, że z tamtąd
wysłano kilkunastu Paniat na
nauki do Lipska, między które-
mi znajduia się Xiążę Trubecki
z Xiążęciem Niświckim.

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

W SOBOTĘ DNIA 28. LUTEGO ROKU 1767.

Z Carogrodu d. 12. Stycznia. Znieważenie Konfula Weneckiego *Scaria Roffio* na Wyspie *Kandy* może iakie zamieszanie sprawić, ieśli Rzeczpospolita prawa swego albo raczey narodów zechce dochodzić. Basza tameczny zbił go niełutosciwie i szablą kilka mu ran zadawszy naostatek ze wschodów kazał go zrzucić. W tym stanie Konful wyiechał.

Z Rzymu d. 3. Lutego. Po wziętej wiadomości o zarazie bydlą w Austryi i Czechach panującej, Święta Rada zakazała w prowadzać ie z pomienionych Kraiów do Państw Kościelnych, wyjąwszy *Ankonę* i *Civitta vecchia*, gdzie mają być przytrzymane na czterdzieścidniówkę. Już trzeci kapelusż Kardynałki wakuie po śmierci Kardynała *Jozefa Simonetti* Rzymianina, który z inflamacyi pierśi umarł dnia 4. przeszłego miesiąca w roku 57 wieku swego.

Z Londynu d. 1. Lutego. Niecierpliwie wyglądamy końca intereśłów Towarzystwa Kupieckiego Wschodnio Indyjskiego. Jest podobieństwo, że wiele przeszkód będzie miało do odnowienia swoich przywilejów. Tym cztem wielu jest, którzy rozumieją, że Regencya nasza nie może po nim wyciągać wielkich summ za potwierdzenie przywilejów, ani też odebrać mu Kraie w Indyach nabyte. Drudzy jednak twierdzą, że cale nieprzystало na to Towarzystwo zrzucac i ustanawiac Nabobów bez wiadomości Korony. Lord *Chatham* mocno tego ostatniego punktu popiera, gdyż ze skarbów Indyjskich więcej idzie

do szkatuł prywatnych a niżeli do skarbu Angielskiego. Towarzystwo zdobywa Kraie, Królestwa, i osady, i coraz się w potęgę wbiia, czego rzady roztropne cierpieć niepowinne. To pisać przeciw Towarzystwu. Z strony zaś Jego mówią. Jzaliż to zgromadzenie Kupców nie wypróżniło worków swych ku pomocy Ojczyzny? Jzali potrzebującemu skarbowi pieniędzy nie dodawało? Spodziewamy się iednak, iż za postąpieniem iednego milliona płacy roczney Ministrowie potwierdzą Towarzystwo; które w tę nadzieję kazało 9 okrętów budować. Toż Towarzystwo posłało w podarunku pałasz kosztowny Nabobowi A keteńskiemu: pochwy iego są z aksamitu karmazynowego, rękoieść złota, dyamentami sadzona równie iako i pochwy, kosztuie 3,000 Funtów Szterlingow. Z Afryki Pułkownik O hara Wielkorządca *Senegambii* oznaymuie, iż ze wż ystkiemi tamiecznemi Królikami i Xiążętami uczynił Traktaty pokoju i przyiaźni, które teraz przesyła Dworowi naszemu do potwierdzenia.

Z Londynu d. 2. Lutego. Admiralicya wydała rozkazy, aby zbudowano 20 okrętów na straż brzegów dla zabronienia sprzedaży zakazanych towarów. Niedostatek żywności oślibliwie się daje czuć na wsiach mimo wszelkich zabiegów, które Panowie czynią na oddalenie głodu od tutejszych ubogich. Xiążę *de Bedford* odziewa wszystkich żebraków znajdujących się w siedmiu Parafiach Xieństwa *Bedford*, kazał także między nie podzielić znaczną kwotę zboża. Jnni też Panowie idą zatym chwalebnyim przykładem i wipomagaia opuszczonych od fortuny, a porównanych naturą ze wż ystkiemi ludźmi.

Wypis listu z *Quebec* d. 9. Listopada. Sprawa względem Akcyzy na gorzalki cukrowe, którey Król W. Brytanii iako Dziedzic Kanady prawem zdobyczy domagał się wezora była decydowana przez nowego Sędziego i Assesora przysięgłego przeciw Koronie. Prokurator Królewski chce appellować. Lecz postanowiliśmy czynić remonstracye Królowi Jmci względem bezprawia, które się popelnia gdy nas taxuią bez naszej wadomości. Przywiedziemy włafne Królewkie obwiezrze-

nie dane na naszą stronę, przez które pozwolono Kanadyjczy-
kom równie iako i Anglikom tychże przywilejów i praw, któ-
remi się zażyczyć Obywatele Anglii. Nie odmawiamy po-
silków potrzebnych na wydatek skarbowy w naszej Prowin-
cyi, lecz nie chcemy utracić prawa wybierania onych przez
samiychże nas. Spodziewamy się, iż nie pozbawią nas tego
przywileju równie iako i innym osadom nie odmówią pra-
wa zwolowywania Zjazdów Prowincyalnych o co od dawnego czasu
staramy się.

Z Kopenhagi d. 9. Lutego. Król Jmć mianował Marszał-
kiem Dworu swego Kawalera i Szambelana Hrabie de Moltke.
Minister Rosyjski przyślany tu dla uspokojenia zażecia między
Dworami Petersburskim i tutejszym względem Holstynu nic
jeszcze nie zaczął. Spodziewamy się odmiany w Ministerium, do
którego wchodzi Hrabie de Daneskiold i Raventlau.

Od Elby niższej d. 28. Stycznia. Mocno tu uważają, że
pewny Dwór Niemiecki wielkie czyni przygotowania do woj-
ny; które wszakże mają podobno za cel tę dawną przypowieść:
Felix Respublica, quae tempore pacis de bello cogitat. Szczęśliwe
Państwo, które w pokoju myśli o wojnie. Wiele wycinają
dębów w puszcach Meklemburskich, które są uwolnione od
zaścay Elektorstwa Hannowerkiego. Mają te drzewa spła-
wić do nas, przez co niezawodnie cesa drzew wyprowadzanych
z Państwa Króla Pruskiego znacznie upadnie.

Z Wiednia d. 14. Lutego. Długie i tęgie mrozy zaścany-
wały wszystkie tutejsze wodne młyny, co też pod czas suchy
letniej bywać zwykło. Z tej przyczyny Celarzowa Królo-
wa postanowiła dać zachęcenie Obywatelom niższej Austrii
do wystawienia Wiatraków. Przeto pozwala wszelkiej wol-
ności tym wietrznym młynom przez cztery lata, i uwalnia je
od wszelkiego podatku. Łódź na Donau, który przez długi
nadzwyczajny czas pokrywał rzekę, łamiąc się wczora po po-
łudniu z takim zapędem natarł na most wielki drewniany, iż
dzieśnięć arkuad złamał i uwiósł.

Z Lipska d. 14. Lutego. Z różnych miejsc następujące

wiadomości odebraliśmy. Z Francyi, że Kardynał *de Bernis* Biskup
d'Alby umniejszywszy wydatków niepotrzebnych i umiarkowa-
wszy własny stół, pieniądze z tąd zebrane obrócił na ubogich swo-
iey dyecezyi, którzy temi czasy cierpią niedostatek. Z Anglii;
Obwieszeni w *Norwich* dway Herztowie buntu idąc na szubie-
nicę upomnieli przytomnych, aby ściśle święcili Niedzielę, po-
nieważ powiadali, zaniedbanie tego obowiązku przywiodło ich
do wielkich występków i do śmierci na ostatek fromotney.
Daniel *Ecland* obieszony w *Oxford* tyle znalazł miłości u swo-
iey Zony, iż pod szubienicą długo żalując go narzekała i rzę-
wnym płaczem ku wzruszeniu przechodzących ścisłała tru-
pa, a na ostatek sama zdiąwszy z szubienicy zaniósła do Domu,
i pogrzeb mu, choć w wielkim była ubóstwie zostawioną, spra-
wiła. Z Hollandyi donoszą, że w *Neuchatel* niepokóy panuje,
z tąd, iż Obywatele nakazanego podatku wzbraniają się płacić.
Z Włoch piszą, że Król obu Sycylii obiał rządy Królestwa dnia
13 Stycznia. Wenecya utraciła Generała i Komendanta woysk
swoich sławnego Pana *de Gröne*, który był Anglikiem, ponieważ
tego urzędu Ziomkowi i wemu nigdy Wenetowie nie porucza-
ją. Czekamy ciekawie jako daleko zaydzie wolność pras Dru-
karskich teraz w Szwecyi dana. Tym czasem już dwa pisma
się ukazały, w których ledwo n przeszły Seym się opisuje i po-
kazuje się, że Korona Szwedzka ma długów na 60 milionów
Talarów. Drugie Pismo dowodzi, iż przymierze z Francją
zawsze Szwecyi było pożyteczne.

Z Sztokolmu d. 20. Stycznia. Zaczynają tu myśleć około
poprawy ustaw. Chociaż albowiem nowe statuty doskonałsze
są za staroświeckie, niezawierają w sobie jednak wszystkich
przypadków, które często na sądy się wytaczają. Z tey przy-
czyny mają ielzcze być przydane ustawy, których niedostaie.
Dla zachęcenia przedziwa w tuteyszym Królestwie postanowio-
no za nadgródę łyżkę srebrną od 5 lotów dla tey osoby, która
nawięcey w swojej wiosce urządzie. Kazano też wszystkie
pola nasieniem lnianym zasiać, które tylko do tego są zgodne.